

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ - ВАЖЛИВА КОНКУРЕНТНА ПЕРЕВАГА ДЛЯ УКРАЇНИ

У зв'язку з переходом України до ринкових відносин, посилення енергетичної кризи призвело до зниження ефективності паливно-енергетичного комплексу. Це негативно впливає на економічний стан та розвиток нашої держави, що потребує низки відповідних заходів. В цих умовах найбільш актуальним та ефективним напрямком подолання дефіциту паливно-енергетичних ресурсів та підвищення конкурентоспроможності підприємств є енергозбереження та енергоефективність.

Згідно із Законом України «Про енергозбереження» визначається, що "енергозбереження" - діяльність (організаційна, наукова, практична, інформаційна), яка спрямована на раціональне використання та економне витрачання первинної та перетвореної енергії і природних енергетичних ресурсів в національному господарстві і яка реалізується з використанням технічних, економічних та правових методів [1].

Існуюча наразі ситуація ставить питання економії енергетичних ресурсів в один ряд з ключовими питаннями економічної безпеки держави, а впровадження енергозберігаючих заходів на усіх рівнях господарського механізму визначає першочерговим завданням [2].

В нашій країні існують всі передумови для розвитку, видобутку і використання альтернативних джерел енергії на підприємствах. До них можемо віднести:

1. Геліоенергетика (сонячна енергія) – незалежне використання сонячного випромінювання, для отримання будь-якому вигляду енергії. Це є екологічно чистий та найпоширеніший вид енергії. На сьогодні використання сонячних батарей є економічно виправданим для забезпечення автономних споживачів електроенергії.

2. Вітроенергетика (енергія вітру) - галузь альтернативної енергетики, що пов'язана із розробкою методів і засобів перетворення енергії вітру в механічну електричну та теплову енергію. Переваги – екологічна чистота та низькі експлуатаційні витрати; недоліки – це високі початкові затрати, через нестабільність вітру може бути нерівномірний характер виробітку електроенергії та аеродинамічні шуми.

3. Гідроенергетика – альтернативне джерело електроенергії – механічна енергія води дає надійне джерело світла та тепла. Переваги мінімальний вплив на навколишнє середовище при правильному виборі місця розташування і дотриманні екологічного законодавства.

4. Геотермальна енергія. Україна має певний потенціал розвитку геотермальної енергетики. Сотні свердловин, які виявили термальну воду і знаходяться в консервації, можуть бути відновлені для їх подальшої експлуатації в якості системи видобування геотермального тепла.

5. Енергія біомаси. Застосування біопалива стає привабливим під час: використання біогазу в якості палива для автомобілів; використання в якості палива для газових двигунів з отриманням електричної і теплової енергії; збагачення і використання в якості палива в газотурбінних установках для комбінованого вироблення теплової та електричної енергії;

6. Аеротермальна енергія.

7. Гідротермальна енергія.

8. Енергія газу з каналізаційно-очисних станцій.

9. Енергія газу з органічних відходів [3].

Всі ці заходи можуть привести до зростання таких конкурентних переваг для українських підприємств: підвищення доходів підприємств; зниження витрат на енергоносії; зростання конкурентоспроможності підприємств; заощадження коштів, внаслідок чого підвищується конкурентоспроможність підприємств; збільшення продуктивності через вдосконалення виробничих процесів, які пов'язані зі способом використання енергії; встановлення квот на викиди шкідливих газів в атмосферу, це дозволить знизити залежність цін на енергоносії, зменшити ризики компанії, як наслідок – підвищиться вартість підприємств; скорочення викидів у навколишнє середовище, через що покращиться екологічний стан, а з ним і імідж самих підприємств; зниження залежності від імпортованих енергетичних ресурсів.

Отже, головним завданням сучасних підприємств є введення певних заходів та використання альтернативних джерел енергії на підприємствах. Саме вони призведуть до підвищення енергозабезпеченості підприємств, покращення екологічного стану навколишнього середовища та анулюють певні проблеми майбутнього покоління [4]. На прикладі країн ЄС, для наших вітчизняних підприємств можна застосувати такі способи стимулювання використання альтернативних джерел енергії, як:

1. «Зелений тариф» - це врегульована вартість електроенергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, що встановлюється законодавством на певний проміжок часу, і зазвичай є вищою за доступну ринкову ціну електроенергії.

2. Система «зелених» сертифікатів – це коли виробники електроенергії з альтернативних джерел енергії, оптовики чи розподільчі компанії повинні постачати чи купувати певний відсоток електроенергії, виробленої з альтернативних джерел енергії.

3. Інвестиційні гранти – гранти, які видаються для стимулювання електроенергії альтернативного походження, виробленої за допомогою інноваційних технологій.

4. Введення податкових пільг.

5. Надання довгострокових кредитів з малим відсотком для виробників електроенергії з альтернативних джерел енергії.

За даними державної служби статистики України, загальне постачання енергії від відновлюваних джерел у нашій державі наведено на рисунку 1.

Примітка: 2014-2016 рр. без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя та частини зони проведення АТО.

Джерело: Державна служба статистики України [5].

Рис. 1 – Загальне постачання енергії від відновлюваних джерел в Україні

Слід зазначити, що зараз в Україні активно розвиваються альтернативні технології виробництва енергоресурсів, особливо геліоенергетика. Таким чином, перші кроки до вирішення проблеми енергозабезпечення на підприємствах України вже зроблені.

Список використаної літератури:

1. Про енергозбереження [Електронний ресурс]: Закон України. Постанова ВР № 75/94 – ВР від 01.07.94. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/94-%D0%B2%D1%80>
2. Енергоефективність в муніципальному секторі: навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / [А. Максимов, І. Вахович, Т. Гутніченко та ін.]. – К. : ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ»», 2015. – 184 с. <http://enefcities.org.ua/upload/files/3energoefweb%281%29.pdf>
3. Ільченко В. М. Енергозбереження як запорука сталого економічного розвитку регіонів України / В. М. Ільченко // Развитие науки в XXI веке: сборник материалов XIV международной заочной конференции (Российский индекс научного цитирования РИНЦ). – Харьков, 2016. – Ч.2. – С. 64-70.
4. Ільченко В. М. Енергозбереження та енергозабезпечення в Україні / В. М. Ільченко, Б. С. Новак // Вісник Житомирського державного технологічного університету: науковий журнал. Серія: Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, 2015. – №3(73). – С.69-73.
5. Енергоспоживання на основі відновлювальних джерел за 2007 - 2016 рр. Статистичний збірник [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Київ, 2018 р. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>